

AZ IGAZSÁG AZ

INHALÁNSOKRÓL

szípu

csavarlazító

dezső

spray

zacsi

mondjennemetadrogokra.hu

MIÉRT ÁLLÍTOTTUK ÖSSZE EZT A FÜZETET

Sok szó esik a drogokról a világban — az utcákon, az iskolákban, az Interneten, a tévében. Van, ami igaz belőle, és van, ami nem.

Sok dolog, amit a drogokról hallasz, olyan emberektől származik, akik drogot árulnak. A jó útra tért drogdílerék bevallották, hogy bármit mondtak volna másoknak, csak hogy megvegyék tőlük a drogokat.

Ne hagyd magad átvérni. Ismerned kell a tényeket, hogy ne válj függővé, és segíts a barátaidnak távol maradni tőlük. Ezért készítettük ezt a füzetet — neked.

A véleményed fontos a számunkra, és szeretnénk felőled hallani. Keresd fel minket az Interneten a **drugfreeworld.org** weboldalon, és küldj nekünk e-mailt az **info@drugfreeworld.org** címre.

MIK AZ INHALÁNSOK?

Az „inhalánsok” szó mérgező anyagok gőzeire utal, amelyeket a bódultság gyors elérése érdekében belélegeznek. Az inhalánsként használható több mint 1000 háztartási és egyéb mindennapos termék közül a leggyakrabban használtak a következők: cipőfény, ragasztó, toluol,¹ benzin, öngyújtógáz, dinitrogén-oxid,² szórófesték, hibajavító folyadék, tisztítófolyadék, amid-nitrit,³ vagyis „popper”, szagtalanítók, vagyis a „rush”, és a lakkhígító vagy más festékkoldó-szerek.

Ezek többsége az érzéstelenítőkhöz hasonló hatást fejt ki, vagyis lassítja a testfunkciókat. A kezdeti mámor és gátlásnélküliség után álmoság, szédelés és nyugtalanság következik be.

A vegyi anyagok gyorsan felszívódnak a tüdőn keresztül a véráramba, és gyorsan eljutnak az agyba és más szervekbe, néha

1 toluol: színtelen, oldószerként és üzemanyagként használt folyadék.
2 dinitrogén-oxid (kéjgáz, nevetőgáz): érzéstelenítőként használt színtelen, kellemes illatú gáz.

visszafordíthatatlan testi és szellemi károsodást okozva.

A használók a vegyi anyag gőzét közvetlenül egy nyitott edényből vagy egy vegyi anyaggal átitatott rongyról szívják be. Néhányan közvetlenül az orrukba vagy a szájukba spriccelik az anyagot, vagy pedig a gallérjukra, ruhaujjukra vagy kézelőjükre öntik, és időnként szagolgatják. A „zacskózás” a használó egy papír- vagy műanyag tasakból lélegzi be az anyagokat. A zárt térben folytatott zacskózás nagyban növeli a fulladás valószínűségét.

A koncerteken és táncos szórakozóhelyeken kapható „popper” és „kéjgáz” mérgező vegyi anyagokból áll, amelyek maradandóan károsíthatják a testet és az agyat.

3 amid-nitrit: halványsárga, értágításra vagy erek szabaddá tételére használt folyadék, amellyel esetenként inhalánsként visszaélnék.

AZ INHALÁNSOK SZLENGNEVEI

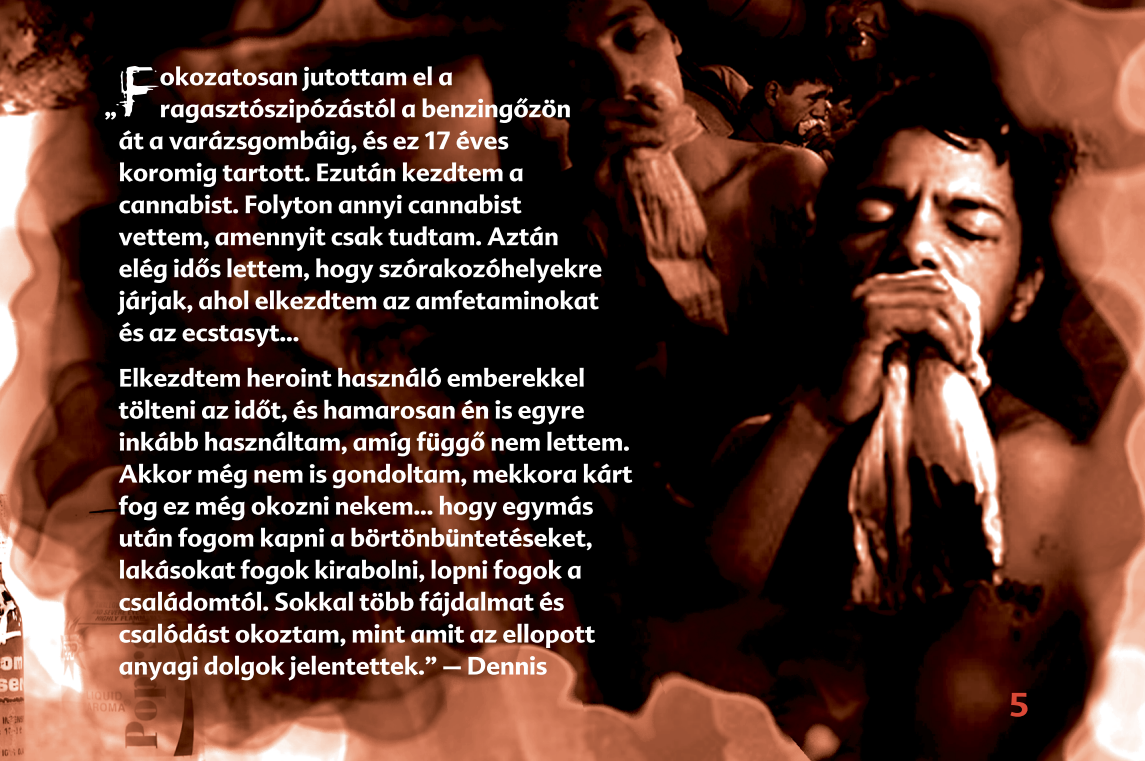
- ✗ lufi
- ✗ zacskó
- ✗ zacsi
- ✗ hippi crack
- ✗ lazulás
- ✗ dezső
- ✗ pepitázás

- ✗ nevetőgáz
- ✗ kéjgáz
- ✗ szipkó
- ✗ benya
- ✗ szpré
- ✗ hígító
- ✗ Technokol

- ✗ ukrán cipőfény
- ✗ zacskózás
- ✗ ragasztó
- ✗ csavarlazító
- ✗ cséel
- ✗ szipó
- ✗ kölnivíz

- ✗ szipuzás
- ✗ gracidin
- ✗ granyó
- ✗ géza
- ✗ szegény ember fűje
- ✗ popper
- ✗ rush

Fokozatosan jutottam el a ragasztószipózástól a benzingőzön át a varázsgombáig, és ez 17 éves koromig tartott. Ezután kezdtem a cannabist. Folyton annyi cannabist vettem, amennyit csak tudtam. Aztán elég idős lettem, hogy szórakozóhelyekre járjak, ahol elkezdtem az amfetaminokat és az ecstasyt...

Elkezdtem heroint használó emberekkel tölteni az időt, és hamarosan én is egyre inkább használtam, amíg függő nem lettem. Akkor még nem is gondoltam, mekkora kárt fog ez még okozni nekem... hogy egymás után fogom kapni a börtönbüntetések, lakásokat fogok kirabolni, lopni fogok a családomtól. Sokkal több fájdalmat és csalódást okoztam, mint amit az elloptott anyagi dolgok jelentettek.” — Dennis

A mikor negyedikes voltam, egy állítólagos barátom mutatta meg nekem az inhalánsokat. Olyan fiatal voltam, és annyira nem volt sütnivalóm, hogy elkezdtem mindennap benzint belélegezni, egészen nyolcadikos koromig. Nehezen tudom összehangolni a mozdulataimat, és órákon át csak ülök, és bámulok a levegőbe minden gondolat nélkül. Olyan mintha a testem itt

lenne, de én nem. Nehezen tudom ellátni a munkát, és most már tizenkét éve élek egyedül. Kívülről normálisnak nézek ki, de amikor megpróbálok érdeklődést mutatni a nők iránt, és beszélgetni velük, meglátszik, hogy eléggé a zöldségek szintjén vagyok.

Már torkig vagyok azzal, hogy így éljek, és inkább meghalnék, mintsem hogy így éljek tovább, mert úgy tűnik, mintha már amúgy is halott lennék.”

— John

HOGYAN HATNAK AZ INHALÁNSOK A TESTRE?

Az inhalánsok használata károsíthatja a szívet, a vesét, az agyat, a májat, a csontvelőt és más szerveket.

- ✖ Az inhalánsok oxigénhiányt okoznak a testben, és a szívet arra készítetik, hogy rendszertelenül és gyorsabban dobogjon.
- ✖ A használók hányingert és orrvérzést tapasztalhatnak, és elveszíthetik a hallásukat vagy a szaglásukat. Tartós használatuk izomsorvadáshoz és

az izmok tónusának és erejének csökkenéséhez vezethet, továbbá a mérgező vegyi anyagok fokozatosan károsítják a tüdőt és az immunrendszert.

- ✖ Az inhalánshasználóknál bekövetkezhet a hirtelen szipózási halál szindróma. A személy meghalhat az első vagy akár 100. alkalommal, amikor inhalánst használ.

RÖVID TÁVÚ HATÁSOK

A legtöbb inhaláns közvetlenül az idegrendszerre fejti ki tudatmódosító hatását. A személy másodperceken belül bódultságot és további, az alkohol hatásához hasonló hatásokat kezd érezni. Rengeteg egyéb hatást is tapasztalhat még a szer használata során, illetve röviddel utána, például:

- ✗ összefolyó beszéd
- ✗ bódultság, szédülés vagy zavarodottság
- ✗ a mozgáskoordináció hiánya
- ✗ hallucinációk és érzékcsalódások
- ✗ ellenségesség
- ✗ apátia
- ✗ csökkent ítélőképesség
- ✗ eszméletvesztés
- ✗ erős fejfájások
- ✗ kiütések az orr és a száj körül
- ✗ Hosszan belélegezve ezek a vegyi anyagok percek alatt gyors és rendszertelen szívdobogást, majd halált okozhatnak.
- ✗ Ha a vegyszer átveszi az oxigén helyét a tüdőben majd az idegrendszerben, a légzés leállhat, és a személy meghalhat.

HÖSSZŰ TÁVÚ HATÁSOK

Hosszú távú használók

tapasztalatai:

- × izomgyengeség
- × zavarodottság
- × koordinációs zavar
- × ingerlékenység
- × depresszió
- × az agy, a szív, a máj, a vese és a tüdő komoly, gyakran visszafordíthatatlan károsodása
- × csökkent emlékezőképesség, alacsonyabb intelligencia
- × halláskárosodás
- × a csontvelő károsodása
- × szívbénulás és fulladás (oxigénhiány) okozta halál

Az inhalánsok hosszú távú belélegzése jelentős, néha maradandó károsodásokat okozhat a szívben, a tüdőben, a májban és a vesében.

Az inhalánsok tartós használata számos komoly egészségügyi problémával hozható kapcsolatba. A ragasztó- és a festékhígító-szipuzás veseproblémákat okoz. A toluol és más oldószerek májkárosodást okoznak. Az inhalánsokkal való visszaélés csökkent emlékezőképességet és alacsonyabb intelligenciát is eredményezhet.

„Holnap lesz a hatodik évfordulója, hogy a fiunk, Justin meghalt. 16 éves volt. Azért halt meg, mert légfrissítőt lélegzett be, ami a szipózás egy formája. Értelmetlen halála mindenkit megrázott, aki ismerte őt. Jó tanuló volt, aki szerette az életet, és lelkesen élte. ... Sokakra ösztönzően hatott. ... Azóta is sokszor gondolok arra: vajon Justin még mindig élne-e, ha tudott volna róla, milyen kockázatnak teszi ki magát?” – Jackie

OKOZNAK-E FÜGGŐSÉGET AZ INHALÁNSOK?

Az inhalánsok testi és lelki függőséget okozhatnak. A használók az inhalánsok használatának folytatására való erős késztetésről számolnak be, különösen több napig tartó folyamatos használat után.

Az inhalánsok használatát abbahagyó rendszeres használók által tapasztalt elvonási tünetek közé tartozik a hányinger, erős izzadás, izomgörcs, fejfájás, hidegrázás, nyugtalanság, amit remegés és hallucinálás kísér. Súlyos esetekben az elvonás rángógörcsöket okozhat.

NEMZETKÖZI STATISZTIKÁK

Egy USA-beli felmérés 2002-es és 2006-os adatok alapján úgy találta, hogy a felmérést megelőző évben a 12–17 évesek között átlagosan 593 000 tizenéves használt először inhalánsokat.

- ✗ Több mint 22,9 millió amerikai kísérletezett inhalánsokkal valamikor az életében.
- ✗ Az USA minden államára átlagosan évi 3800 sürgősségi ambulanciai eset, illetve 450 kórházi kezelés jutott inhalánsok okozta mérgezés miatt a 2008-ban kiadott statisztikák szerint.
- ✗ Mire a 8. osztályig eljutnak, az USA-beli tanulók 20%-a már használt inhalánsokat. 2007-ben a 12–13 éves korosztály leggyakrabban az inhalánsokkal élt vissza.
- ✗ A hirtelen szípzási halál szindrómában meghalt inhalánshasználók 22%-ának nem volt korábbi inhalánshasználói története — első alkalommal használták.

- ✗ Az Európai Iskolai Alkohol és Egyéb Drogek Projekt (ESPAD) szerint a 12–16 éves korosztály 20%-a már kipróbálta az inhalánsokat.
- ✗ A 2007-es ESPAD-felmérés Magyarországon azt találta, hogy a megkérdezett tanulók 8%-a próbálta már az inhalánsokat.
- ✗ A Kábítószer és Kábítószer-függőség Európai Megfigyelő Központjának (European Monitoring Centre on Drugs and Drug Addiction) küldött 2007-es magyar jelentés szerint 2006-ban 11 haláleset történt inhalánsok miatt Magyarországon.
- ✗ A keniai Nairobiban a becslések szerint 60 000 gyerek él az utcákon, és majdnem mindegyikük valamilyen inhaláns rabja.
- ✗ A pakisztáni Karacsiban a becslések szerint 14 000 utcagyerek van, akiknek 80–90%-a szipózik ragasztóval vagy más oldószerekkel.

Az inhalánsok
használata
során meghaltak
22%-a akkor
használt először
inhalánsokat.

A pakisztáni
Karacsiban a
hajléktalan gyerekek
80–90%-a
ragasztót vagy
oldószereket
szipózik.

80-90%

22%

Három napig az egyik barátom ingyen
„**h**adott nekem ragasztót. A negyedik
napon már pénzt kért érte. Addigra
már rászoktam, és pénzt kellett adnom
neki, hogy megkapjam ragasztótubust.
Mindennap több tubusra is szükségem
volt.” — Marty

AZ INHALÁNSOK KÜLÖNBÖZŐ FAJTÁI

Az inhalánsok 4 különböző csoportba sorolhatók:

FOLYADÉKOK amelyek szobahőmérsékleten párolognak. Ezek közé tartozik rengeteg könnyen beszerezhető háztartási és ipari termék, többek között festékhígítók, benzin, zsírtalanítók, ragasztók, hibajavító festékek és filctollfolyadékok.

SPRAY-K mint például a szórófestékek, dezodorok és hajlakkok, főzéshez használt olajspray-k és textílapoló spray-k.

GÁZOK többek között orvosi célra használt érzéstelenítők (éter, kloroform és a „kégáz” néven ismert dinitrogén-oxid), öngyújtógáz, propángáz, tejszínhabos flakonok hajtógázai és a hűtőgépekben található cseppfolyósított gázok.

NITRITEK (tartósítószerekben, bőr- és cipőtisztítóknak, szagtalanítóknak stb. található vegyületek) az inhalánsok külön csoportja. Közvetlenül a központi idegrendszerre (az agyra és a gerincvelőre) hatnak. Főleg szexuális izgatószerként használják őket. „Popper” néven is ismertek.

Végül azon kaptam magam, hogy beszélek
„ezekhez a »naftapalikhhoz«, ahogy nevezem őket
(a hallucinációkhoz). Egy nap épp szipuztam, és azt hittem,
hogy a barátom meghalt, mivel róla hallucináltam.

Már nemcsak a megjelenő képek miatt szipuztam,
hanem a képzeletbeli »barátaim« társaságáért is, akik
akkor kezdtek megjelenni számomra, amikor szipuzni
kezdtam. Már körülbelül 7 hónapja küszködöm ezzel a
függőséggel.” — Erin

LEGÁLISAK AZ INHALÁNSOK?

Bár az Egyesült Államok törvényeiben nem szerepelnek inhalánsokra vonatkozó szabályozások, az USA 38 állama korlátozza bizonyos inhalálószerként is használható termékek eladását kiskorúaknak. Néhány államban bírságot vagy börtönbüntetést szabnak ki, illetve kötelező kezelést írnak elő inhaláns vegyszerek eladásáért, terjesztéséért, használatáért és/vagy birtoklásáért.

Néhány amerikai államban léteznek törvények, amelyek tiltják a kéjgáz élvezeti célból való inhalálását.

Néhány nyugat-ausztráliai és dél-ausztráliai közösség helyi törvényeket fogadott el, amelyek büntettnek minősítik a benzin szipuzását. Victoriában és Nyugat-Ausztráliában a rendőrök átkutathatnak olyan személyeket, akiket megalapozottan azzal gyanúsítanak, hogy inhalálószerrel birtokolnak, és el is kobozhatják azt tőlük.

Angliában és Walesben törvény tiltja a kereskedőknek az illékony anyagok eladását fiatalkorúaknak, ha feltételezhetően szipózásra és bódultság előidézésére akarják használni őket.

AZ INHALÁNS

Az olyan anyagok gőzeinek belélegzése mint a tömjén, az olajok, a gyanták, a fűszerek és a parfümök — azért, hogy módosult tudatállapot jöjjön létre, illetve vallási szertartások részeként —, visszanyúlik az ókori Egyiptomig, Babilónáig (a mostani Irak), Indiáig és Kínáig.

Egyes kutatók szerint az ókori Görögországban a delphoi jósdá* papnői gázokat lélegeztek be a tudatállapot megváltoztatásának céljából.

Az 1800-as évek elején a dinitrogén-oxid, az éter és a kloroform voltak azok az érzéstelenítők, amelyeket gyakran használtak bódítószerként.

A dinitrogén-oxidra, amelyet Sir Humphry Davy brit tudós népszerűsített, úgy tekintettek, mint az alkohol olcsó pótlékára. 1799-ben dinitrogén-oxid partikat szervezett, és a nevetőgáz nevet adta neki. Davy felfedezte a gáz érzéstelenítő hatásait, és javasolta a műtéteknél történő használatát, bár erre nem került sor még egy fél évszázadig.

Az érzéstelenítők élvezeti célokból történő használata Európában és az USA-ban folytatódott végig a 19. században.

* A görögök hite szerint az ókori delphoi jósdá papnőihez Apollón isten szólt.

ŐK RÖVID TÖRTÉNETE

Sir
Humphry Davy

Az 1920-as években, az alkoholtilalom idején, az étert használták élvezeti szerként Amerikában.

Az 1940-es években népszerűvé vált az oldószerek — elsősorban a benzin — élvezeti célokra történő használata.

Az 1950-es években az USA-ban növekedett az inhalánsokkal való visszaélések száma, és mára széles körben elterjedt a kamaszok körében.

Az 1960-as évekre már a kereskedelmi termékek széles skáláját használták szipózáshoz, többek között festék- és lakkhígítókat, körömlakklemosókat, cipőtisztítószereket, öngyújtófolyadékokat, szórófestékeket és más anyagokat.

Az utóbbi években a ragasztó- és a gázszipuzás széles körű problémává vált a hontalan utcagyerekek körében Ázsia déli részén, Mexikóban, Kelet-Európában, Kenyában és a világ más területein is. Az utcagyerekek arra használják ezeket az inhalánsokat, hogy tompítsák az éhséget, a hideget és a kétségbeesést.

A benzin és a szórófestékek szipuzása is gyakori Kanada, Amerika, Ausztrália, Új-Zéland és néhány csendes-óceáni sziget távoli vidékein.

Az igazság a drogokról

A drogok lényegében mérgek. A bevett mennyiség határozza meg a hatást.

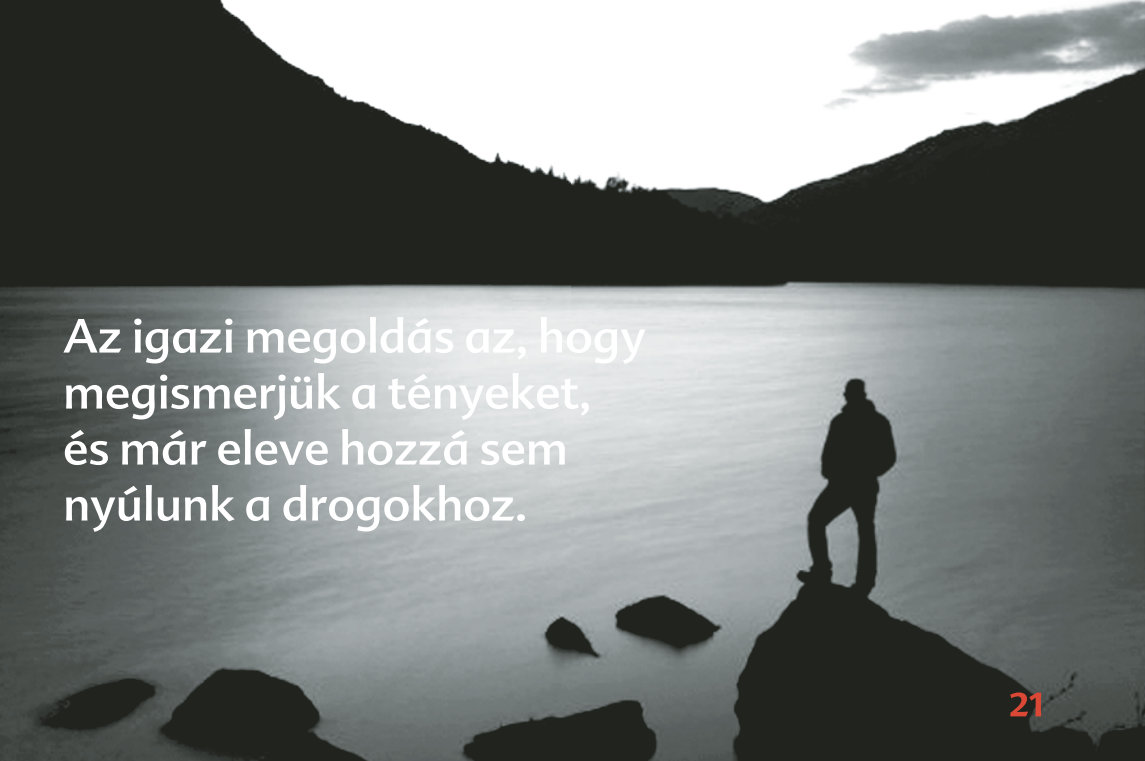
Egy kis adag serkentőszerként hat (felgyorsít). Egy nagyobb adag nyugtatóként hat (lelassít). A még nagyobb adag méregként hat, és akár meg is ölheti a személyt.

Ez minden drogra igaz. Csak a hatás eléréséhez szükséges mennyiség különbözik.

De sok drognak van még egy hátránya: az, hogy közvetlenül az elmére fejt ki a hatását. Eltorzíthatja a droghasználó érzékelését azzal kapcsolatban, hogy mi történik körülötte. Ennek eredményeként a személytettei nagyon furcsák, ésszerűtlenek, értelmetlenek, sőt pusztítóak lehetnek.

A drogok minden érzetet meggátolnak, a kellemeseket és a kellemetleneket egyaránt. Tehát, bár a drogok rövid távú segítséget nyújthatnak a fájdalom csillapításában, ezzel együtt rombolják a képességeket és az éberséget, valamint zavarossá teszik az ember gondolkodását.

A gyógyszerek olyan drogok, amelyek célja gyorsítani, lassítani vagy megváltoztatni valamit a tested működésében annak érdekében, hogy a tested jobban működjön. Néha szükség van rájuk. De ettől még ugyanúgy drogok: serkentőszerként vagy nyugtatóként hatnak, és a túl sok gyógyszer megölhet. Tehát ha a gyógyszereket nem úgy használod, ahogy kell, akkor ugyanolyan veszélyesek lehetnek, mint az illegális kábítószer.

A black and white photograph of a person standing on a rock in a lake, looking out at mountains. The person is silhouetted against the bright sky and water. The mountains in the background are also silhouetted. The water is calm and reflects the sky. The overall mood is contemplative and serene.

Az igazi megoldás az, hogy
megismerjük a tényeket,
és már eleve hozzá sem
nyúlunk a drogokhoz.

MIÉRT FOGYASZTANAK AZ EMBEREK DROGOKAT?

Az emberek azért szednek drogokat, mert valamit meg akarnak változtatni az életükben.

Íme néhány ok, amelyet a fiatalok mondtak arra a kérdésre, hogy miért kezdtek drogokat szedni:

- be akartak illeszkedni
- menekültek, vagy lazítani akartak
- unatkoztak
- hasonlítani akartak a felnőttekre
- lázadni akartak
- kísérleteztek.

Az emberek azt hiszik, hogy a drogok jelentik a megoldást, ám a drogok végül csak problémát jelentenek.

Bármilyen nehéz is szembenézni a problémáinkkal, a droghasználat következményei mindig rosszabbak, mint az a probléma, amit meg szeretnénk oldani. Az igazi megoldás az, hogy megismerjük a tényeket, és eleve el sem kezdünk drogokat szedni.

REFERENCIÁK

“Inhalant Abuse,” National Institute on Drug Abuse

“Inhalants Pose Health Threat to Teens,” Iowa Department of Public Health, 24 Mar 2008

“Inhalant Use across the Adolescent Years,” National Survey on Drug Use and Health, 13 Mar 2008

National Inhalant Abuse Taskforce Final Report, Melbourne, Australia, Nov 2005

“Inhalants,” Timothy Kaufman, M.D., emedicine.com, 9 Jul 2007

“About Inhalants,” National Inhalant Prevention Coalition

“Intelligence Brief: Huffing,” National Drug Intelligence Center, Nov 2001

“Inhalants: Description/ Overview,” U.S. Drug Enforcement Administration

“Inhalant Abuse,” National Institute on Drug Abuse Research Report Series

“Huffing—Inhalants,” National Education Foundation of America

“NIDA InfoFacts: Inhalants” National Institute on Drug Abuse

2007 National Report (2006 data) to the European Monitoring Centre for Drugs & Drug Addiction, Hungary

The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs, Hungary Key Results 2007

FÉNYKÉPEK:

4. oldal (ragasztó):
BigStockPhoto 7. oldal: Thomas Tamm 8. oldal: Chadwick Meyers 14. oldal: iStockphoto 18. oldal: Talaria Enterprises

Több millió ilyen füzetet osztottunk már ki a világon, összesen 22 nyelven. Ahogy egyre újabb drogok jelennek meg az utcákon, és egyre többet tudunk a hatásairól, ezeket a füzeteket naprakésszé tesszük, illetve újakat állítunk össze.

A füzeteket a Drogmentes Világért Alapítvány adja ki, egy nonprofit, közhasznú szervezet, amelynek a székhelye a kaliforniai Los Angelesben található.

Az Alapítvány oktatási anyagokkal és tanácsokkal látja el, valamint összehangolja nemzetközi drogmegelőzési hálózatát. Fiatalokkal, szülőkkel, pedagógusokkal, önkéntes szervezetekkel és kormányhivatalokkal dolgozik együtt — bárkivel, aki szeretne segíteni az embereknek abban, hogy drogmentes életet éljenek.

TÉNYEK, AMELYEKET TUDNOD KELL

Ez a füzet egy olyan sorozat része, amely tartalmazza a tényeket a marihuánáról, az alkohorról, az ecstasyról, a kokainról, a crack kokainról, a kristálymetrőről és a metamfetaminről, az inhalánsokról, a heroinról, az LSD-ről és a vénköteles szerekkel való visszaélésről. Ezeknek az információknak a birtokában az olvasó lehetőséget kap, hogy a drogmentes élet mellett döntsön.

További információk, illetve e füzet vagy a sorozat más füzeteinek további példányai kaphatók a következő elérhetőségeken:

Foundation for a Drug-Free World
1626 N. Wilcox Avenue #1297
Los Angeles, CA 90028 USA
drugfreeworld.org
info@drugfreeworld.org
1-818-952-5260

A Drogmentes Világért
Alapítvány magyarországi
csoportja, Budapest
Könyves Kálmán körút 76
1087
info@drogmentes.hu
www.drogmentes.hu
info@mondjnemetadrogokra.hu
www.mondjnemetadrogokra.hu
Telefonszám: (36) 1-352 1797